

2017-04-18

Årsberättelse 2016

Här kommer Folkuniversitetets årsberättelse för 2016 som komplement till tidigare redovisning.

Med vänliga hälsningar

Jessica Allmark
046-19 77 42
jessica.allmark@folkuniversitetet.se

Folkuniversitetet
Box 2116, 220 02 Lund
Tel: 046-19 77 00
info@folkuniversitetet.se
folkuniversitetet.se

Folkuniversitetet är ett studieförbund bildat av
Stiftelserna Kursverksamheten vid Stockholms, Uppsala
Göteborgs, Lunds och Umeå universitet.

Årsberättelse 2016

Region Halland

2017 -04- 20

Dnr. _____

Handl. _____

Folkuniversitetet

Stiftelsen Kursverksamheten vid Lunds universitet

Folkuniversitetet

Kursverksamheten vid Lunds universitet

Om Folkuniversitetet

Vi är ett obundet studieförbund. Genom utbildning hjälper vi våra deltagare att växa som människor; alltid personligt, ibland också karriärmässigt. Vi gör det genom att inspirera, förstå och ha förtroende för deras egna drivkrafter att lära sig.

Vår vision

Vi ska vara den främsta idéburna organisationen för det livslånga lärandet. Vi ska genom kunskap och skapande ge människor förutsättningar för ett rikare liv. Vi ska vara en naturlig mötesplats för människors fria kunskapssökande, för lärande, för kulturupplevelser och för möjlighet till reflektion. Kunskap har ett värde i sig, både för individen och för samhällsutvecklingen i stort. Kunskap ger inte bara färdigheter och en ökad förståelse för vår omvärld, utan också glädje, engagemang och delaktighet. Kunskap förändrar.

Verksamhetsidé

Folkuniversitetet är ett studieförbund som verkar i nära anknytning till universitet och högskolor och är fristående i förhållande till politiska, religiösa och fackliga rörelser. Folkuniversitetet bedriver folkbildning och vuxenutbildning. I denna uppgift ingår att samverka med forskare, lärare och studerande till insatser för ett fritt och frivilligt och för alla öppet studiearbete. Folkuniversitetet ser det som viktigt att pröva nya former och metoder inom folkbildning och vuxenutbildning samt att verka för en ökad internationalisering av studiearbetet.

Folkbildningstanken

Folkbildningstanken, som är alla människors livslånga rätt att fritt söka efter kunskap, genomsyrar vår pedagogik, vår organisation och våra värderingar. Vi vill lyfta kunskapens och toleransens betydelse för vårt samhälle i motsats till fördomar och förutfattade meningar. Vi vill som en engagerad aktör i det civila samhället öka individens möjligheter att vara delaktig i viktiga samhällsfrågor.

Ikke vinstdrivande

Folkuniversitetet är en ikke vinstdrivande stiftelse. Eventuellt överskott återinvesteras för att utveckla verksamheten.

Folkuniversitetets historia i korthet

Parallellt med framväxandet av nya universitet och högskolor vid 1900-talets början väcktes tanken på att sprida kunskap från universiteten vidare till allmänheten.

Studenter började arrangera egna studiecirklar för människor som inte läste på universitetet. Huvudsakligen anordnades kurser och föreläsningar inom språk, historia och litteratur.

Med hjälp av universitet och studentkårer bildades studieledarföreningar för att samordna verksamheten. 1942 bildades Folkuniversitetet som fick status som studieförbund 1947.

Under 1960-talet omorganiserades verksamheten till stiftelseform med studentkårerna, universiteten och Folkuniversitetsföreningen som huvudmän.

Folkuniversitetet består av fem olika stiftelser med säte i Stockholm, Uppsala, Göteborg, Lund och Umeå. Därtill finns ett gemensamt förbundskansli. I våra styrelser sitter representanter från universiteten, studentkårerna och Folkuniversitetsföreningen.

Folkuniversitetet Syd

Folkuniversitetet Stiftelsen Kursverksamheten vid Lunds universitet omfattar Skåne, Blekinge, Kronobergs och Kalmar län samt södra Halland. Vi har fasta kontor på 12 orter.

Redaktion och grafisk form Johan Sandholm
Foto Øyvind Sviland med flera
Tryck Exaktaprinting, Malmö
Folkuniversitetet Syd 2017

Folkuniversitetet behövs

Ordboken Oxford Dictionaries utser varje år ett ord som speglar språket och språkanvändningen under året som gått. 2016 valdes "post-truth" till årets ord. Begreppet beskriver enligt ordboken situationer då objektiv fakta betyder mindre för att skapa folklig opinion än att anspela på känslor och personlig övertygelse. Användningen av begreppet i olika sammansättningar som "post-truth society" eller "post-truth politics" hade enligt redaktionen ökat med 2 000 procent jämfört med året innan, framför allt i samband med Brexit och Donald Trumps presidentvalskampanj.

Oxford Dictionaries val kan kopplas till att sociala medier har blivit en allt populärare nyhetskälla och att kritiken mot fakta presenterad av traditionella medier har ökat. Men det kan också kopplas till att 2016 blev ett politiskt och socialt turbulent år. I Storbritannien röstade man ja till utträde ur EU och i USA till en president som vill stänga gränser och bygga murar. Samtidigt fortsatte människor att fly för sina liv sökande efter en fristad i länder som blev allt mera motvilliga att ta emot dem. Krig och terrordåd hemsökte människor i snart sagt alla delar av världen.

Mot denna dystra fond är det lätt att känna uppgivenhet och fråga sig vad man som enskild person eller organisation förmår eller kan åstadkomma. Jag skulle säga att det är i tider som dessa som Folkuniversitetet och andra liknande aktörer behövs mer än någonsin. I tider när desinformation har blivit vardag, när begrepp som "alternativa fakta" lanseras på fullt allvar och när det som vi kallar "faktaresistens" sprider sig behövs Folkuniversitetet. Folkuniversitetet som sedan starten för snart 75 år sedan haft en uttrycklig ambition att utbilda och bilda människor i nära samarbete med universiteten behövs som garant för fakta och

sakkunskap och som vaccin mot faktaresistens. Det är en oerhört viktig uppgift som våra skickliga medarbetare tar sig an med stort engagemang. I detta sammanhang vill jag också nämna vårt förslag och de insatser som görs här för att ta fram och modernisera viktiga läromedel, inte minst för dem som behöver ingångar till svenska språket.

Med 2016 års utgång avtackades fyra styrelseledamöter. Flera studeranderepresentanter slutade efter mångåriga ledamotskap, ibland så långvariga som nio år. Tack till Petter Forkstam, Jenny Pobiega och Emelie Hult. Tack också till Carl-Hampus Lyttkens som avslutade sitt ledamotskap som representant för Lunds universitet. Stort tack till er alla för ert engagemang i styrelsen!

Det är ingen självklarhet att en stiftelse som Folkuniversitetet år efter år visar goda ekonomiska resultat. Så även 2016 där resultatet slutade på +2,9 miljoner kronor. En stiftelse som Folkuniversitetet måste kunna hantera att stora beställare som kommuner eller arbetsförmedlingen med kort varsel kan ändra sina uppdrag; att regeringen ändrar förutsättningarna för bidrag eller att skattemyndigheten ändrar villkoren för beskattning. Sådant ställer krav på framförhållning, flexibilitet och fantasi hos stiftelsens operativa ledning – utöver kunskap och professionalitet. I styrelsen för Folkuniversitetet Syd har vi vant oss vid en välskött ekonomi vilket är grunden för att göra en bra verksamhet med ett bra innehåll och för att kunna ta det vikta ansvaret som sakkliga kunskapsförmedlare.

Lynn Åkesson, ordförande för Folkuniversitetet
Stiftelsen Kursverksamheten vid Lunds universitet

Det blåser nya vindar i folkbildningen

Främjande av stiftelsens ändamål

Stiftelsen har till ändamål att bedriva folkbildning och vuxenutbildning. Detta görs genom att all vår verksamhet tar sin utgångspunkt i folkbildningens värdegrund, idé och metod.

Våra tre verksamhetsområden: skolor, folkbildning och vuxenutbildning gör det möjligt för oss att verka med en bredd som gör vår organisation unik. De omfattas alla tre av vår verksamhetsidé: att genom kunskap och skapande ge människor förutsättning för ett rikare liv och de kännetecknas av den kunskaps- och människosyn som är sprungen ur folkbildningen. Inom vuxenutbildningen kommer detta till uttryck i att vi ger människor möjlighet att utvecklas och ta ansvar i samhällslivet och på arbetsmarknaden, och skapa förutsättningar för vidare studier. I skolverksamheten ges människor möjlighet att skapa de bästa förutsättningar för högre studier, och inom folkbildningen erbjuds människor möjlighet att utifrån ett eget val tillgodogöra sig och förädla kunskaper och/eller färdigheter för det syfte de själva valt.

Det är genom att vara verksam inom dessa tre områden som stiftelsen kan förverkliga den målbild Folkuniversitetets förbundsstyrelse antagit: att vara

- en stabil nationell aktör
- en självklar del av det livslånga lärandet
- en stark röst med förmåga att påverka
- en naturlig länk till utbildningsvärlden utanför Sverige

Folkbildning

Folkbildning är idag viktigare än någonsin. I en tid när många människor lever i så kallade "filterbubblor" erbjuder studiecirkeln sammansättning av olika personer med olika erfarenheter, det fria kulturutövandet, och den forskningsföreläsningsverksamhet som vi inom Folkuniversitetet bedriver, ett motstånd mot faktaresistens och en möjlighet för det demokratiska samtalet att ta plats. Därför är det glädjande att konstatera att vi under året har ökat den totala omsättningen i verksamhetsområde folkbildning med 3,1 % och att det är den öppna kursverksamheten som ökat mest. Den satsning vi under året gjort på att starta upp den så kallade Kunskapsklubben är ett sätt att förstärka denna utveckling genom att förnya formerna för kursverksamhet. Inom ramen för Kunskapsklubben får människor ta del av vetenskapliga rön genom spännande möten med forskare, i oväntade sammanhang, utifrån utmanande frågeställningar som berör.

Den nya modellen för statsbidrag, i vilken beräkningsgrunden utgörs av andel unika deltagare, kortidsutbildade och funktionsnedsatta, samt andel kommuner med minst 100 unika deltagare och fler än 2 000 studiecirkeltimmar, har inte medfört någon större förändring för stiftelsen. Vi har tappat ett fåtal unika deltagare. Vi har bibehållit en stor verksamhet i samma sju kommuner som tidigare men kan nu också räkna in Hultsfreds kommun, med sin stora studieserviceverksamhet bland de kommuner där vi når över 100 unika deltagare och minst 2 000 studiecirkeltimmar. Vi ökar mest i verksamhet för funktionsnedsatta och har nått 18 % fler människor under 2016, jämfört med året innan.

Fjölårets folkbildningsinsats för nyanlända har fortsatt under detta år. I vår stiftelse har vi haft 2199 unika deltagare som genomgått Svenska från dag 1 och 547 unika deltagare som genomgått Vardagssvenska, under ledning av arvoderade cirkelledare.

Annika Dolk
Stiftelserektor

Vuxenutbildning

I år har en del av de arbetsmarknadsuppdrag vi genomför fasats ut och detta har bidragit till en minskning av omsättningen med 22 %. Under 2016 har undervisning för invandrare dock fortsatt öka. Korta vägen – ett arbetsmarknadsprojekt för utländska akademiker som vi driver i samverkan med Lunds universitet – har fått fler deltagare och vi har startat Lunds sfi-skola i samverkan med Hvilans folkhögskola samtidigt som vi fått fler elever i den sfi-verksamhet vi bedriver enligt frivärksmodell i Helsingborg och Landskrona och som upphandlad verksamhet i Växjö.

Skolor

Verksamhetsområdet har ökat omsättningen med 4 % tack vare att vi lyckats fylla de förskolor, gymnasieskolor och yrkeshögskoleutbildningar stiftelsen är huvudman för.

Folkuniversitetet är en av Sveriges största anordnare av yrkeshögskoleutbildningar, och Stiftelsen Kursverksamheten vid Lunds universitet drev under verksamhetsåret fem utbildningar. Lunds Konst/Designskola, en konst- och kulturutbildning, som sorterar under yrkeshögskolemyndigheten, har under året fyllt alla elevplatser och mer än väl fullgjort syftet att förbereda studerande för högre utbildning inom konst, arkitektur och design då 71 % av de som sökte en sådan kom in.

Ekonomi

Stiftelsens totala omsättning är cirka 270 miljoner vilket är en minskning med 6 % i jämförelse med förra året. Den minskade omsättningen inom den upphandlade verksamheten har medfört en jämnare balans storleksmässigt mellan våra verksamhetsområden som alla tre nu bär sina egna kostnader. Likaså når alla tre distrikt ett positivt ekonomiskt resultat. Det balanserade resultatet blev 2,9 Mkr.

Personal

Som ett resultat av den minskade omsättningen har medelantalet anställda minskat med 7 %. Andelen män har också minskat och utgjorde under året 32 %.

Framtiden – externt

Det stora antal flyktingar som kommit till Sverige kommer att prägla samhället, debatten och vår verksamhet i grunden. Utbildningsbehovet är stort, även om många har en examen, eftersom alla måste lära sig svenska och många behöver komplettera sin utbildning för att svara mot arbetsmarknadens krav. Som det studieförbund vi är har Folkuniversitetet en viktig uppgift att fylla genom att kunna erbjuda kompletterande utbildningsinsatser på alla nivåer och därigenom stärka och rusta människor för att kunna påverka sin livssituation och vara delaktig i byggandet av ett demokratiskt samhälle. Vi är väl rustade för detta då vi sedan länge arbetar med både upphandlad utbildning och fri och frivillig folkbildning och därmed kan nå många människor. Och genom att samverka med såväl andra utbildningsaktörer som kommuner kan vi ta fram utbildningar som är relevanta och ger resultat.

Vi ser också ett ökat behov av hitta väl fungerande och brett accepterade modeller för validering och har därför startat ett pilotprojekt inom Stöd och matchning som vi hoppas ska kunna användas i alla verksamhetsområden, för att synliggöra den kunskap och kompetens våra elever och deltagare som inte syns i ett betyg eller har dokumenterats i ett utbildningsbevis.

Framtiden – internt

De närmaste tre åren kommer vi att arbeta med en regional verksamhetsplan som slår fast vissa fokusområden: digitalisering, samverkan, samhällsentreprenörskap, ett aktivt miljöarbete samt att vara en attraktiv arbetsgivare. Som utgångspunkt för arbetet med det sistnämnda området har vi resultatet av den stor medarbetarundersökning som genomförts. Vårt nöjd-medarbetarindex hamnade strax över det värde som angavs som benchmark i liknande organisationer och den pekade ut internkommunikation som det vi primärt behöver bli bättre på. Inför nästa undersökning som kommer att genomföras 2018 har vi, i samråd med de fackliga organisationerna, tagit fram en åtgärdsplan med mål och nyckeltal vi vill nå.

Den treåriga verksamhetsplanen är resultatet av det utvecklingsarbete som bedrivits på nationell nivå inom Folkuniversitetet där vi velat samordna vissa processer för att kunna dra nytta av att vi är rikstäckande. Tillsammans med övriga regioner kommer vi bland annat att se över informationssäkerheten och stärka vår externa kommunikation.

Under nästa år kommer vi att omcertifiera kvalitetsledningssystemet, i enlighet med den nya ISO 9001-standard, och miljöcertifiera oss (ISO 14001). Detta innebär att vi kommer att se över våra interna processer, säkerställa vårt kvalitetsarbete och skapa rutiner för ett systematiskt miljöarbete.

I den närmaste framtiden, närmare bestämt redan nästa år, väntar ett antal jubileer: Stiftelsen Kursverksamheten vid Lunds universitet fyller 75 år och lika mycket fyller Folkuniversitetet. Och två av våra stiftare kan fira tresiffrigt: Folkuniversitetsförbundet, 100 år, och Lunds universitet 350 år. Men det är viktigt att inte stanna vid det som varit utan ha blicken riktad framåt. I ett samhälle som står inför stora utmaningar i form av bland annat ökade samhällsklyftor, politisk polarisering och sysselsättningsbehov behövs den fria folkbildningen och studieförbundens insatser. Folkuniversitetet med vår utgångspunkt i den enskilda människans behov och lust att lära behövs.

Genom att arbeta utifrån vår verksamhetsidé: *genom kunskap och skapande ge människor förutsättningar för ett rikare liv* är vi med och formar ett stabilt, inkluderande och demokratiskt samhälle där den enskilda människan känner delaktighet och möjlighet att påverka samhällsutvecklingen, samt har förmåga att ta ansvar för den. Kunskap förändrar!

Tack alla medarbetare inom Folkuniversitetet för att ni varje dag gör något för att göra världen bättre, tillvaron roligare och bildningen djupare.

Annika Dolk
Stiftelserektor

Distrikt Väst

Tomas Jahn, distriktschef

Hur har folkbildningen sett ut i distriktet 2016?

Folkbildningen är i fokus på ett helt annat sätt än för några år sedan. Det hänger mycket samman med förändringar i vår omvärld där folkbildningen har fått nya uppgifter i samband med att involvera nya svenskar i vårt land. Politiker och beslutsfattare har fått en annan bild av vad folkbildning är och vad vi sysslar med. De extra medel som vi har fått för att bedriva verksamhet för asylsökande har naturligtvis påverkat.

Man kan säga att detta har skapat en grogrund för projektet *Tillsammans*, där alla studieförbunden i Helsingborg samverkar för att tydligare sätta folkbildningen på kartan. Kulturförvaltningen bidrar med projektmedel strax under en miljon och det finns en projektledare, Josefin Thorén, som sitter fysiskt här hos oss. Projektet kom till vid en träff med studieförbunden och omgående kom resonemanget upp hur vi skulle kunna förbättra möjligheterna för nyanlända att integreras i det svenska samhället. Gör vi något tillsammans så kan vi på ett kraftfullt sätt visa upp folkbildningen.

Hur har förändringar i vår omvärld påverkat distriktets verksamhet under 2016?

Jag har ju nämnt en del i punkten ovan. Särskilda medel för verksamhet för asylsökande och Svenska från dag 1 har varit väldigt positiv för vårt distrikt. Inom vår gymnasieskola såg man att det fanns ett stort behov av språkin introduktion för nyanlända (Sprint). I dialog med utbildningsförvaltningen kom man fram till att detta var något som Folkuniversitetet borde engagera sig i. Lärarna tyckte också det var spännande så vi har byggt upp en verksamhet med runt 35 deltagare. När Sprinten kom in i huset började

även eleverna på Johannes Hedbergsgymnasiet engagera sig och startade studiecirkel för nyanlända.

En annan sak jag vill nämna är ett projekt som heter NAD (NÄTVERK-AKTIVITET-DELAKTIGHET). Det är Nätverket för idéburen utveckling i Skåne som tillsammans med region Skåne och Arbetsförmedlingen driver ett projekt som ska ge nyanlända tillträde till föreningslivet. Där har vi på Folkuniversitetet i nordvästra Skåne engagerat oss eftersom vi har många deltagare som vill få dessa kontakter. Vi har en projektledare, Modou Joof, som även är engagerad i Mångkulturellt center.

Hur har Folkuniversitetets kärnvärden (universitetsanknytning, förnyelse, oberoende och internationalisering) avspeglats i verksamheten?

Internationaliseringen avspeglar sig i alla deltagare från olika delar av världen. I fråga om universitetsanknytning och förnyelse vill jag särskilt framhålla Kunskapsklubben. Vi har flera gånger tidigare försökt engagera oss i forskningsinformation men nu gör vi det på ett nytt sätt, delvis inspirerade av vad vi sett att Folkuniversitetet i Århus åstadkommit. Vi gjorde flera arrangemang i distrikt väst under 2016 och nu kommer Kunskapsklubben sprida sig till de övriga distrikten. (Mer om Kunskapsklubben på sidan 14.)

Det är glädjande att vår fortbildning till diplomerad Montessorilärare fortfarande är populär med fulla klasser i både Halmstad och Stockholm. Lärarna arbetar även med att lägga in delar för distansstöd och vi ansöker om att kunna få den godkänd enligt SeQF, som är en ram för kvalitetsbedömning.

Oberoendet innebär att vi inte styrs av sårntressen eller andra organisationer, men det innebär inte att vi inte kan engagera oss i exempelvis demokratifrågor, vilket vi har gjort.

Hur ser unga människor på folkbildning?

Tyvärr är det ett klen intresse bland unga människor i vårt distrikt för den öppna kursverksamheten, undantaget är dans, som vi har mycket i Halmstad och Falkenberg, och musik. Däremot ser vi många unga som engagerar sig i hjärtefrågor, exempelvis de som vill jobba med Tillsammans.

Hur ser samarbetet med det lokala kulturlivet ut?

Prova-projektet i Landskrona har utvecklats under 2016. Det är ett projekt som delvis finansieras av Allmänna arvsfonden. Under 2016 gick fonden ut och ville att man skulle engagera ensamkommande ungdomar i projekten. Det har Prova gjort och kallat det för Prova kreativt som bedrivits på Chokladfabriken i Helsingborg i samverkan med det lokala kulturlivet.

Tillsammans

När studieförbunden i Helsingborg träffades för att diskutera hur folkbildningen ska kunna samverka bättre kom man fram till att man ville arbeta för att bli starkare i frågor som rör integration av nya svenskar. Man gick gemensamt in med en projektansökan till Helsingborgs stad som beviljade 890.000 kr och nu är man igång.

Josefine Thorén är projektledare för projektet Tillsammans. Hon arbetar för alla studieförbunden men finns fysiskt i Folkuniversitetets lokaler.

– Projektet kretsar kring mänskliga rättigheter, demokrati och integration. Vi vill på olika sätt nå ut till helsingborgare, det kan vara via kulturarrangemang och studiecirklar till större evenemang på Arenan. Jag tycker det går bra att kommunicera med nio studieförbunden, alla är öppna för det här samarbetet och tycker det är viktigt. Genom att jobba tillsammans ska studieförbunden göra arrangemang som får helsingborgarna att känna större enighet och gemenskap.

I oktober visades utställningen "Kärlek i Helsingborg" på Dunkers kulturhus. Under 2017 ska man anordna tre större evenemang, det första blir en talkshow på temat eldsjäl, den 26 mars på Helsingborg Arena.

Tillsammans samverkar också med Helsingborgs stadsteater i projektet East side stories. Ett initiativ som stadsteatern tagit som går ut på att skapa en musikal tillsammans med invånare i tre utsatta stadsdelar och vars texter baseras på deras berättelser.

Kan du nämna årets fem höjdpunkter för distriktet i stort?

- Kunskapsklubben
- Tillsammans
- Sprint – Språkintrödd för nyanlända på Johannes Hedbergsgymnasiet (läs mer på sidan 16).
- Dans för parkinsondrabbade i Halmstad
- Nya fräscha lokaler och ny reception i den södra delen av Helsingborg. Utvecklingen är stark i den delen av staden.

Dans för parkinsondrabbade

Dansverksamheten i Halmstad har utvecklat en modell med dans för parkinsondrabbade personer.

Dans för parkinson är enligt Mark Morris Brooklynmodell – ett evidensbaserat framgångskoncept som nu är spritt över stora delar av världen.

Hugo Tham, utvecklare på Kultur i Halland, är själv i grunden dansare inom scenkonsten. Han har arbetat i 35 år på scen och samtidigt 20 år i dansstudio som danspedagog. Efter att ha mött elever från tre till 83 år är hans erfarenhetsbank och kompetens stor i ämnet utforskande dans. Inspirerad av dem som han arbetar med nu och den forskning som gjorts de senaste 15 åren, gällande bland annat *Dans för parkinson*, är övertygelsen självklar. Mycket musik, mycket uttryck, mycket glädje i gemenskap!

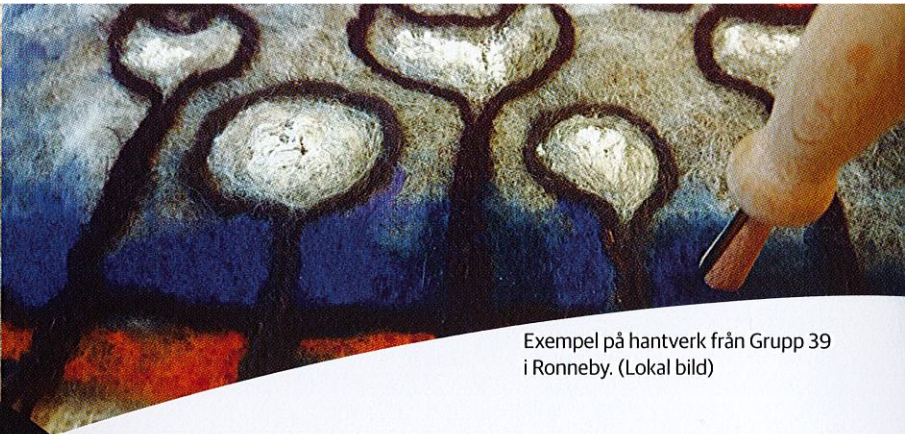
– Dansens många lager av stimuli är överlägsen i sina positiva effekter – en lyckosam kombination av kultur och välbefinnande!

Dans aktiverar rytmisk motorisk koordination, stimulerar balans och minne, väcker känslor, kräver omtanke och social interaktion, ger en akustisk stimulering och en musikalisk upplevelse. Denna kombination av kognitiv, spatial och perceptuell utmaning är bevisat positiv för hela människan.

I dansaktiviteten är du först och främst dansare. Tillsammans med mycket musik, uttryck och skaparglädje möter vi dansen i gemenskap!

Nya fräscha lokaler och ny reception i den södra delen av Helsingborg. Foto Johan Sandholm.

Exempel på hantverk från Grupp 39 i Ronneby. (Lokal bild)

Distrikt Öst

Maria Skoglund, distriktschef

Hur har folkbildningen sett ut i distriktet 2016?

Distriktet omfattar Kalmar, Kronobergs, Blekinge och delar av Skåne län. Vi har en omfattande och ökande folkbildningsverksamhet i ett 30-tal kommuner. Jag vill nämna några exempel som utvecklats under 2016:

Precis som förra året kan vi konstatera att den **öppna kursverksamheten ökat**, både sett till antalet genomförda timmar och till antal deltagare. Språk fortsatte att vara det största ämnesområdet men med en liten minskning jämfört med tidigare år. Ökningen av antalet timmar och deltagare berodde på flera kurser inom den estetiska verksamheten. Fotokurserna ökade märkbart och gavs på alla fyra orterna.

Vi kunde genomföra tre kurser "**Diplomerad ekonomiassistent**". Denna lite längre kurs syftar till att ge deltagarna en bra grund att stå på när det är dags att utföra det löpande arbetet på en ekonomiavdelning eller inom det egna företaget.

Grupp 39 i Ronneby arbetar med hantverk som metod för integration och språkinläring för kvinnor. I slutet av 2016 inleds ett samarbete med Panncentralen, ett nystartat kulturhus i Karlskrona. Flera workshops och utställningar lockade många intresserade deltagare och besökare. Både män och kvinnor visade ett stort intresse och samarbetet fortsätter med studiecirklar och utställningar även under 2017.

På **ungdomshuset UNIK** i Kalmar arrangerade vi bland annat DJ workshops. Tanken med detta arrangemang var att ungdomarna skulle lära sig grunderna och en hel del teknik. Här fanns även möjlighet för ungdomarna att hitta andra kurser och utvecklas mer.

Teknikpyssel är ett forum där besökarna får prova på att skapa med teknik. Man kan bland annat bygga en egen spelkontroll som kan användas för att styra en spelkaraktär i datorn. Man kan också skapa elektroniska instrument med lera eller sina kom-

pisar som tangenter. Att styra en robot i lego, animera film och bygga en ritrobot med hjälp av en enkel elmotor är också saker som deltagarna får prova på. Projektledaren Carl Johan Erlands-sons berättar:

– Jag har genomfört arrangemangen på olika skolbibliotek tillsammans med bibliotekarierna och på kulturnatten i Växjö. Som exempel hade jag ca 60 barn på Högstorpsskolan i Växjö under två tillfällen. Inbjudningarna har riktat sig till barn i förskoleklass till årskurs 3. Många tyckte att det var jättekul (även föräldrarna) och flera ville att teknikpyssel skulle komma igen.

En kurs i **japansk paketinslagning** blev snabbt fullbokad. Deltagarna tyckte det var roligt att lära sig slå in paket, göra små lådor med handtag, knyta rosetten på rätt sätt och att bara få använda en tejpbit till varje paket.

Hur har förändringar i vår omvärld påverkat distriktets verksamhet under 2016?

De har påverkat oss på flera väldigt påtagliga sätt. Vi utvecklar redan befintliga arbetssätt och skapar nya för att möta det förändrade behovet i omvärlden. Vår flexibilitet är en stor tillgång i tider av förändring. Bidragen för att bedriva folkbildning för asylsökande ledde till att vi under 2016 kunde nå ett stort antal asylsökande med vår vardagssvenska och svenska från dag 1. Vi har genomfört studiecirklar på ett 20-tal boenden över hela distriktet, exempelvis i Tomelilla, Sölvesborg, Karlshamn, Växjö, Mörbylånga, Torsås och Nybro. Våra ledare är till största delen lokalt rekryterade. Oftast har vi befunnit oss i de asylboendes egna lokaler. Vi har även samarbetat med Röda Korset i Växjö. Av de som anmälde sig till våra cirklar fullföljde drygt 90 % kursen. I de fall det skedde avhopp berodde detta oftast på att den asylsökande blev flyttad till en annan ort av Migrationsverket. Deltagare och cirkelledare uppskattade mycket materialet "Goda grunder" som användes. Detta material är framtaget av Folkuniversitetets eget förlag.

Ett påtagligt resultat av förändringar i omvärlden är vårt påbörjade samarbete med Jämshögs folkhögskola. Tillsammans med dem har vi möjlighet att möta det stora behovet av svenskundervisning för invandrare. Under slutet av året var förberedelserna för Sfi-skolan i Kristianstad i full gång, redo att starta vid årsskiftet.

I Simrishamn har vi haft en lokal överenskommelse med kommunen kring ensamkommande ungdomar. Under två dagar per vecka har deltagarna fått undervisning i svenska.

Vi har haft uppdraget Korta vägen i samarbete med Lunds universitet på våra fyra huvudorter: Kristianstad, Karlskrona, Kalmar och Växjö. I Kalmar och Kristianstad har man också etablerat

ett snabbspår tillsammans med Linnéuniversitetet respektive Kristianstads Högskola. Särskilt stort intresse för denna utbildning har det varit i Kalmar.

Vår utbildning Kontakttolk är en utbildning på halvfart på helg- och kvällstid som deltagarna fritt söker sig till. Den är ett komplement till Arbetsförmedlingens Tolkutbildning. Kristianstad har idag en omfattande verksamhet inom området.

Hur har Folkuniversitetets kärnvärden (universitetsanknytning, förnyelse, oberoende och internationalisering) avspeglats i verksamheten?

Under 2016 fortsatte vi att sprida vår akademiska profil genom att arrangera akademiska föreläsningar runt om i vårt distrikt. Det har skett i samarbete med föreningar, bibliotek, museer samt högskolor och universitet i distriktet. Vårt mål har varit att få stor geografisk spridning och nå så många kommuner som möjligt.

Teman för föreläsningarna under 2016 var litteratur, kultur, hälsa, medicin, samhälle, integration, astronomi, klimat-hållbar utveckling, psykiatri, musik, historia, natur, konst och språk.

I Kristianstad arrangerade vi två föreläsningar inom ramen för Folkuniversitetets nya forskningsinformativa satsning, Kunskapsklubben. Teman var Nordiska nätter och Kärlek i Norden. Vi genomförde dem tillsammans med Naturum, Hälsosträdgården, föreningen Norden och Regionmuseet i Kristianstad.

I distrikt Öst har vi lång erfarenhet av att arbeta med internationella projekt i samarbete med flera europeiska länder. Vi har under 2016 deltagit i 19 olika projekt som speglar EU's särskilda utvecklingsområden:

- Livslångt lärande
- Utanförskap, sociala frågor och integration
- Ungdomars situation i arbete, utbildning och fritid
- Folkhälsa, globalisering och hållbar utveckling

Dessa projekt har genererat utbildningsmaterial för det livslånga lärandet som kan användas inom såväl vuxenutbildning, folkbildning som företagsutbildning.

Hur ser unga människor på folkbildning?

Unga vill utvecklas och lära sig mer. Men de vill göra det på sina villkor, när det passar dem i tid och när det är lättillgängligt. Vi jobbar därför med att skapa större flexibilitet, att erbjuda kortare kurser och starta dem på olika tider på året. Vi jobbar också med att både deltagare och lärare ska utnyttja tekniken för att öppna upp för nya möjligheter och nya pedagogiska lösningar.

Hur ser samarbetet med det lokala kulturlivet ut?

I vårt stora distrikt finns oerhört många exempel på samarbete med det lokala kulturlivet. Bara för att nämna något så samverkar vi mycket med våra bibliotek runt om i distriktet och har haft ett stort antal utställningar som turnerat på biblioteken. Våra utställningar har två syften, de ska vara folkbildande och de ska lyfta vår amatörkultur och de härliga kreatörer som går på studiecirkel hos oss. För oss är biblioteken en naturlig samarbetspartner med sin roll som kulturhus och med dörrar öppna för alla.

Studerande i svenska på utflykt i den blekingska skärgården. (Lokal bild)

En spännande sak som vi gjorde i Hultsfred under 2016 var att vi för första gången arrangerade "Majdagarna". Här gav en möjlighet för våra band från hela vår region syd samt från våra andra stiftelser i Sverige att uppträda på en professionell scen tillsammans med kända band. Majdagarna var mycket lyckade och uppskattade av såväl våra band som arrangörer.

Kan du nämna årets fem höjdpunkter för distriktet i stort?

Det finns gott om exempel att välja från, både i stort och smått.

- En av de större är vår verksamhet för asylsökande. Här känner vi verkligen att vi gjort och gör en viktig samhällsinsats. Att vi snabbt har kunnat ställa om vår verksamhet anpassad efter nya behov och dessutom kunnat leverera hög kvalitet har verkligen uppskattats av både deltagare och lärare.
- Samarbetet med Jämshögs folkhögskola som gjort att vi vid årsskiftet 2017 har startat Svenska för invandrare (Sfi) i Kristianstad.
- Majdagarna i Hultsfred – en chans för oetablerade band och artister att framträda
- Teknikworkshops i Kronoberg
- Kunskapsklubben Nordiska nätter

Teknikpyssel i Växjö lockade många intresserade deltagare. (Lokal bild)

Montessori Regnbågen, Kalmar, några av årets höjdpunkter 2016

Årstidsvandringar. Sedan lång tid tillbaka har vi årstidsvandringar. Hela skolan är med när vi vandrar och följer årstidernas växlingar på olika platser i kommunen eller på Öland. Det skapar inte bara samhörighet, gemenskap och lärande utan inspirerar även till glädje, lust och friluftsliv.

Stora batterijakten. Våra elever i år 4 blev länsvinnare i den Stora batterijakten våren 2016. Hela 534 kg batterier samlades in. Bra jobbat och tack för ert engagemang för vår miljö. Stort GRATIS!

Nytt för i år var sommaravslutning på Skälby loge. Ett fint program av dåvarande musiklärare och elever som blev mycket uppskattat.

Vi var med i "Vi i femman" igen! Fantastiskt och mycket roligt! Det var 200 klasser i länet som var med i uttagningen till Vi i femman i höstas. Våra elever i årskurs 5 var en av 8 klasser som gick vidare till kvartsfinal.

I augusti fick Montessori Regnbågen en ny rektor/förskolechef, Carina Björk Johansson. Hon menar att viktiga frågor för framtiden är rekrytering, lokaler och en hållbar organisation, både vad gäller elevantal, personal, IT-verktyg och ekonomi.

Distrikt Syd

Björn Ahlgren, distriktschef

Hur har folkbildningen sett ut i distriktet 2016?

Den programbundna cirkelverksamheten i Malmö/Lund nådde 8 000 deltagare under 2016. Det är 1 000 fler än året innan, vilket är väldigt glädjande. En stor del av dessa utgör deltagare i kurser i svenska för asylsökande.

Språk är det största ämnet med cirka 5 000 deltagare och av dem är det hälften som läser svenska på olika nivåer. Intresset för övriga språk är relativt konstant, engelska och spanska är störst.

Vi har ett omfattande samarbete med studenterna i Lund.

Hur har förändringar i vår omvärld påverkat distriktets verksamhet under 2016?

Naturligtvis handlar mycket om de insatser vi gör för flyktingar och andra immigranter. Våra insatser för asylsökande är främst koncentrerade till Malmö och genomförs i första hand i våra egna lokaler. Vi ser nu en trend att deltagare från asylsvenska även hittar till andra kurser i vårt utbud.

De öppna kurserna i svenska är det ämnesområde i kursverksamheten som har flest deltagare. Sedan något år tillbaka har vi ju även Svenska för invandrare (Sfi) i samverkan med Eslövs folkhögskola (Malmö) och folkhögskolan Hvilan i Åkarp (Lund och Höör). Vi är stolta över den verksamheten som vilar på en stark folkbildningsgrund. (Läs mer på sidan 18.)

Vi har genomfört flera utbildningar till kontakttolk. Behovet är stort av tolkar ute i samhället. Vid ett av kurssluten gick samtliga deltagare ut i anställning.

I samarbete med Arbetsförmedlingen och Lunds universitet bedriver vi snabbspåret Korta vägen för utlandsfödda akademiker med sikte på att de snabbt ska komma i arbete inom sitt yrke eller förbereda sig för högskolestudier för den som behöver komplettera sin utbildning. I utbildningen ingår bland annat yrkescoaching, samhällsorientering och yrkesspecifik svenska.

Hur har Folkuniversitetets kärnvärden (universitetsanknytning, förnyelse, oberoende och internationalisering) avspeglats i verksamheten?

Vi samarbetar med Lunds universitet i Yh-utbildningarna Läke- och livsmedelstekniker och den nyligen antagna utbildningen till Drönaroperatör.

Vi har ett stort och ökande samarbete med studenter som bedriver cirkelverksamhet utanför sina ordinarie studier.

Våra föreläsningsserier, teknikvetarcirkeln och filosoficirkeln, lockar fortfarande många intresserade deltagare.

Våra kurser inom ISU Programs, International Student University Programs, är mycket populära. Deltagare är studenter från hela världen som vill lära sig mer om svenska språket och svensk kultur.

Hur ser unga människor på folkbildning?

Vi ser unga vuxna som väljer studiecirkeln som ett sätt att organisera sig och få stöd i sina studier, bland annat inom kultur- och musikliv. Vi har även många ensamkommande ungdomar. Vår gymnasieskola, Einar Hansengymnasiet i Malmö, har efter några besvärliga år hittat sina former och lockar nu elever till sina program inom natur- och samhällsvetenskap och därigenom få kontakt med folkbildning då de erbjuds möjlighet att delta i studiecirkel.

Hur ser samarbetet med det lokala kulturlivet ut?

Det är en stor verksamhet där jag vill nämna några exempel.

Pecha Kucha Ystad

Pecha Kucha är ett presentationsformat som alltid innehåller 20 bilder som visas 20 sekunder vardera. 6 minuter och 40 sekunder av fullständigt fokus på ett ämne och med det visuella i centrum. Pecha Kucha-formatet uppkom i Japan och har sedan spridit sig över världen. Uttrycket betyder ungefär "snick-snack". 2016 tog föreningen Kreativ Mötesplats formatet till Ystad och arrangerade fyra Pecha Kucha Nights under året.

Kulturhuset Trycket i Södra Sandby är en mötesplats med café och lunchservering där besökarna också kan ta del av olika arrangemang under året. Allt från musikbrunch, dansuppvisning och allsång till föreläsningar med till exempel Karin Salomonsson, docent i etnologi vid Lunds universitet eller "Samtal på Trycket" med tidigare ärkebiskopen KG Hammar och journalisten Katia Wagner.

Pixel Skånes Filmfestival äger rum i Ystad. Festivalen pågår under två dagar, i slutet av april, och arrangeras av Film i Skåne i samarbete med Ystads kommun. Festivalen startade år 1996 och har sedan dess vuxit i både anseende och storlek. Från att ha varit en festival för unga oetablerade filmskapare är Pixel idag både en festival för nya talanger och för dem som är mer etablerade i branschen. Dessutom rymmer Pixel idag också både kort- och långfilm. Förutom film erbjuder Pixel aktuella seminarier, spännande gäster, work in progress, presentationer samt Pixel Junior med filmer gjorda av barn och unga under 16 år.

Som vanligt hittade man **Lunds Kulturnatts** skönaste häng på Folkuniversitetets innergård på Skomakaregatan den 17 september. Under eftermiddag och kväll var det runt tusen personer som tog del av det breda utbudet av kultur som vi bjöd på tillsammans med våra samarbetspartners. Allt från svängig dansvänlig balkanpop med Banda të Vogla via svensk feministisk punkrock med Ragataa till rock med Goodbye Columbus spelades på scenen. I huset föreläste Mats E Eriksson om Hårdrock och fossil, när konst möter vetenskap. Man kunde prova på att designa badges eller göra egna armband med kumihimoteknik, se textil- och foto-utställningar, pausa ett tag i kortfilmsrummet eller njuta av mat som etiopiska kulturföreningen sålde. Vi erbjöd också möjlighet att prova på teckning, målning och silversmide i våra ateljéer på Bredgatan.

Kan du nämna årets fem höjdpunkter för distriktet i stort?

- Einar Hansengymnasiet – skolan gör ett bra resultat och har ett bra söktryck
- Vi har byggt om lokalerna på Propellergatan i Malmö för att få plats för ny verksamhet
- Utvecklingen av vår verksamhet i svenska, såväl öppen kursverksamhet som Sfi
- Utveckling av föreningsansluten cirkelverksamhet i Ystad
- Vi har utvecklat, ansökt och nu fått beviljat en Yh-utbildning till drönaroperatör som kan starta hösten 2017

Lärande på kvinnornas villkor

I ett klassrum råder samma normer som i samhället i övrigt – ofta är det männen som tar störst plats. På Lindängen i Malmö träffas en grupp arabiska kvinnor för att lära sig svenska på sina villkor.

– Jag älskar dig, vad betyder det? frågar språkkonsulten Anna Folkesson.

– I love you, svarar Eman.

– Till vem? frågar Hiam. Till en man eller?

– Till alla, förklarar Anna. På svenska gör man ingen skillnad.

Det pågår febril aktivitet hos Folkuniversitetet på Lindängen i Malmö. Här träffas en grupp arabiska kvinnor en gång i veckan för att lära sig svenska på nybörjarnivå. Att erbjuda kursen enbart för kvinnor gör att lärandet blir på kvinnornas villkor, menar Anna. Samma normer som styr samhället i övrigt ser man även i ett klassrum. Där är det ofta männen som tar plats.

Extra tydlig blir maktabalansen i studiegrupper där männen har en utbildning med sig, men inte kvinnorna. Gruppen håller med. Hit kan de som inte går i skolan eller jobbar komma och lära sig svenska utifrån sin nivå tillsammans med andra kvinnor i samma situation. Och de är överens om att språket är en viktig nyckel för att komma in i samhället på riktigt.

Det har blivit dags för läxförhör. Anna undrar hur gruppen upplevt det svenska alfabetet, som var veckans hemuppgift att öva på.

– Lätt! svarar Hiam och börjar stolt rabbla alfabetet från A till Ö.

Vid bokstäverna I och J blir det klurigt, något som får de andra deltagarna att skrika högt för att visa sina nyvunna språktalanger.

– När man säger bokstaven iiii ser man glad ut, förklarar Anna och ler brett.

– Som Ystad, säger Amal.

– Nej Ystad stavas med Y, säger Anna.

Några av kvinnorna skakar uppgivet på huvudet medan andra känner sig fram på skillnaden mellan ljuden:

– Iii... Yyy...

Plötsligt ropar Eman att hon vill prata tid. Det är en av fördelarna med en studiecirkel: Här är deltagarna med och formar innehållet. Anna anpassar sig snabbt och börjar skriva på tavlan för att förklara skillnaderna mellan ett verbs olika tempus.

– Vad är det för skillnad mellan prata och tala? avbryter någon.

– Är lägga och lämna samma? undrar en annan.

Ambitionerna är höga, men klimatet är varmt och högst förlåtande för de misstag som ett obekant språk för med sig. Skratten avlöser varandra och blandas med intensiva diskussioner om det svenska språkets mysterier.

– Det bästa med det här jobbet är att jag känner att jag gör skillnad, säger Anna. De här kvinnorna skulle inte ta sig från det här området för att studera. Genom att komma till deras arena kan jag hjälpa dem att lära sig språket på deras villkor. Här känner de sig trygga.

Text: Cecilia Montgomery

Iftikhar Ali, cirkelledare. Foto Cecilia Montgomery.

Vad gör Folkuniversitetet i din kommun?

Alvesta

Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram

Bjuv *

Föreningssamarbete: kulturprogram

Borgholm

Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram

Bromölla

Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram

Båstad

Kursverksamhet: silversmide
Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram

Emmaboda

Föreningssamarbete: studiecirklar
Svenska för asylsökande

Eslöv

Uppdragsutbildning: Svenska för asylsökande
Studiecirklar och kulturprogram

Falkenberg

Kursverksamhet i olika ämnen
Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram
Svenska från dag 1 samt Vardagssvenska för asylsökande
Personalutbildning
Uppdrag för Arbetsförmedlingen: Stöd- och matchning, Sysselsättningsfasen, Arbetsträning

Halmstad *

Kursverksamhet i olika ämnen
Diplomutbildning: Montessoripedagogik
Föreläsningsprogram: forskningsföreläsningar
Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram
Halmstads pensionärsuniversitet
Svenska från dag 1 samt Vardagssvenska för asylsökande
Personalutbildning
Uppdrag för Arbetsförmedlingen: Stöd och matchning, Sysselsättningsfasen, Arbetsträning, Korta vägen
Uppdrag för Region Halland: Svenska för legitimeringsyrken
Skolverksamhet: Montessoriförskolorna Äpplet och Fridhem

Helsingborg

Kursverksamhet i olika ämnen
Diplomutbildning: Ekonomiassistent
Föreläsningsprogram: forskningsföreläsningar
Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram
Nordvästra Skånes senioruniversitet
Svenska från dag 1 samt Vardagssvenska för asylsökande
Personalutbildning
Projekt: Allmänna arvsfonden - PROVA krea, Tillsammans - studieförbunden i samverkan
Uppdrag för Arbetsförmedlingen: Stöd och matchning, Sysselsättningsfasen, Arbetsträning
Kommunal vuxenutbildning
Sfi
Uppdrag för kommunen: Jobbslussen
Skolverksamhet: Johannes Hedbergsgymnasiet, språkintröddning för nyanlända

Hultsfred

Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram

Hässleholm

Kursverksamhet i olika ämnen
Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram
Allmänförberedande utbildning
Svenska för asylsökande

Höganäs

Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram

Högsby

Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram

Höör

Sfi i samarbete med folkhögskola
Studiecirklar och kulturprogram

Kalmar

Kursverksamhet i olika ämnen
Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram
Uppdrag för Arbetsförmedlingen: Korta vägen, Stöd och matchning, Sysselsättningsfasen
Svenska för vårdutbildade och asylsökande
Svenska för utländska studenter.
Samhällsintröddning på modersmål.
Skolverksamhet: Regnbågen: Montessoriförskola och -grundskola

Karlshamn

Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram
Svenska för asylsökande

Karlskrona

Kursverksamhet i olika ämnen
Seniorer i skolan
Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram
Uppdrag för Arbetsförmedlingen: Korta vägen, Stöd och matchning, Omställningsprogrammet.
Svenska för asylsökande

Klippan *

Föreningssamarbete: kulturprogram

Kristianstad

Kursverksamhet i olika ämnen
Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram
Koncensus.
Internationella projekt.
Uppdrag för Arbetsförmedlingen: Korta vägen, Tolk, Stöd och matchning, Allmänförberedande utbildning.
Tolk MYh
Grupp 12
Svenska för asylsökande

Kävlinge

Studiecirklar och kulturprogram

Laholm

Svenska från dag 1 för asylsökande
Personalutbildning
Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram

Landskrona

Kursverksamhet i olika ämnen
Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram
Svenska från dag 1 samt Vardagssvenska för asylsökande
Personalutbildning
Uppdrag för Arbetsförmedlingen: Stöd- och Matchning, Sysselsättningsfasen, Arbetsträning
Svenska för invandrare
Projekt: Allmänna arvsfonden - PROVA

Lessebo

Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram

Ljungby

Föreningssamarbete: studiecirklar och kulturprogram

Lomma

Studiecirklar och kulturprogram

Lund

Kursverksamhet i olika ämnen
Utbildning för yrkeslivet
Föreläsningsprogram: forskningsföreläsningar
Uppdrag för Arbetsförmedlingen: Korta vägen,
Stöd och matchning
Studiecirklar och kulturprogram
Samverkan med föreningar
Lunds senioruniversitet
Samarbeten med kulturinstitutioner
Personalutbildning
Svenska och samhällsorientering för asylsökande
Sfi i samarbete med Hvilans folkhögskola
Lunds Konst/designskola
Yh: Läke- och livsmedelstekniker
ISU international programs
Internationella språkexaminationer

Malmö

Kursverksamhet i olika ämnen
Kursverksamhet
Utbildning för yrkeslivet
Diplomutbildningar
Föreläsningsprogram, forskningsföreläsningar
Personalutbildning
Uppdrag för Arbetsförmedlingen: Kontakttolk,
Stöd och matchning
Sfi i samarbete med Eslövs folkhögskola
Studiecirklar och kulturprogram
Samverkan med föreningar
Samarbeten med kulturinstitutioner
Svenska och samhällsorientering för
asylsökande
Yh: Säkerhetskoordinator, VA-projektör
Studie- och kulturverksamhet för deltagare med
funktionsvariation

Markaryd

Föreningssamarbete: kulturprogram

Mönsterås

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram

Mörbylånga

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram
Svenska för asylsökande

Nybro

Föreningssamarbete: studiecirklar och kultur-
program
Uppdrag för Arbetsförmedlingen: Stöd och
matchning, Allmänförberedande utbildning
Svenska för asylsökande

Olofström

Föreningssamarbete: kulturprogram

Osby

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram

Oskarshamn

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram
Företagsutbildningar
Svenska för asylsökande

Perstorp

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram

Ronneby

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram
Svenska för asylsökande

Simrishamn

Föreningssamarbete: kulturprogram
Svenska för asylsökande
Simrishamn Unga

Sjöbo

Studiecirklar och kulturprogram

Skurup

Studiecirklar och kulturprogram

Staffanstorp

Studiecirklar och kulturprogram

Svalöv

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram
Svenska från dag 1 för asylsökande

Sölvesborg

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram
Svenska för asylsökande

Tingsryd

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram

Tomelilla

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram
Svenska för asylsökande

Torsås

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram
Svenska för asylsökande

Trelleborg

YH-utbildning: Redovisningsekonom
Uppdrag för Arbetsförmedlingen: Stöd och
matchning
Föreningssamarbete: Studiecirklar och
kulturprogram
Utbildning för yrkeslivet

Uppvidinge

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram

Vellinge

Studiecirklar och kulturprogram

Vimmerby

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram

Västervik

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram
Korta vägen

Växjö*

Kursverksamhet i olika ämnen
Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram
Företagsutbildningar
Uppdrag för Arbetsförmedlingen: Korta vägen,
Tolk, Stöd och matchning, Sysselsättningsfasen
Sfi
Ateljéverksamhet
Svenska för utländska studenter
Svenska för asylsökande

Ystad *

Studiecirklar och kulturprogram

Åstorp

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram

Älmhult

Föreningssamarbete: kulturprogram

Ängelholm

Svenska från dag 1
Vardagssvenska för asylsökande
Personalutbildning

Örkelljunga

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram

Östra Göinge

Föreningssamarbete: studiecirklar och
kulturprogram
Uppdrag för Arbetsförmedlingen: Allmän-
förberedande utbildning
Svenska för asylsökande

Uppgifter för kommuner markerade med *
inkluderar samarbetet med Riksförbundet
Hem och Samhälle.

Kunskapsklubben

Kunskapsklubben är Folkuniversitetet Regions Syds nya satsning på forskningsinformation i en populär form. Den drivs i projektform fram till 2019 och man vill förmedla kunskap och forskning på nya sätt, under lustfyllda former och till en bred och nyfiken publik. Inspiration har man bland annat fått ifrån det danska Folkeuniversitetet i Aarhus som utför universitetets "tredje uppgift" på ett kreativt sätt.

Hösten 2016 startade man med tre större föreläsningar och ett tiotal kortare evenemang. De flesta i Helsingborg men också ett par i Kristianstad. Målet är att under 2017 nå ut till hela den södra regionen. Hedvig Weibull som är projektledare berättar:

– Höstens föreläsningsserie "Kärlek och kemi" hade vi på Dunkers kulturhus i Helsingborg. Föreläsare var Dick Harrison, historiker, Ulf Ellervik, kemist och Åsa Nilsson, hjärnforskare. De berättade om statens och kyrkans syn på kärlek och vad som händer i kroppen när man blir kär. Till våren fortsätter vi bland annat med samma tema men också en annan serie som heter "Världen av i dag" där samhällsvetare ger sin syn på var vi befinner oss i tillvaron.

Premiären för Kunskapsklubben var i augusti, i samband med stadsfestivalen i Helsingborg. Sju föreläsningar gavs utomhus i stadsmiljö där forskare fick presentera sig själva och sin forskning för att dra till sig publik. Det blev lyckat och det kom många frågor från publiken. Man följde sedan upp med ett par after work-föreläsningar.

Hedvig Weibull säljer biljetter till Kunskapsklubben.

– I november gjorde vi en festival som heter Nordiska nätter, fortsätter Hedvig. Den omfattade nio föreläsningar runt om i Helsingborg i spännande miljöer som Friskis & Svette, en biograf, Kulturhotellet, två bibliotek, Dunkers kulturhus och Mindpark. Vi ville testa hur det fungerar att arrangera på lite olika ställen. Sedan genomförde vi även två arrangemang på samma tema i Kristianstad.

– 2017 kommer vi att inleda med en kombinerad konsertföreläsning då Sverker Sörlin, idéhistoriker och Folkuniversitetets ordförande samt Göran Söllscher, gitarrist, gör en historisk och musikalisk exposé över 350 år. Det blir avstamp för en serie som heter "350 år av forskning" med tanke på att Lunds universitet firar 350 år 2017.

– Det är roligt att se att vi lockar publik i alla åldrar. Nästan alltid är det barn i publiken men genomsnittsåldern är nog drygt 50. De lärdomar vi dragit efter första terminen är att det går att locka en stor publik till den här typen av arrangemang. Serien "Kärlek och kemi" hade i snitt 233 besökare per föreläsning. Men samtidigt måste vi hela tiden hitta nya och aktuella ämnen.

Foto på denna sida Sarah Perfekt

Ylva Persson berättade om trädens språk vid premiären i augusti.

Hassan från Mörlunda tar Korta vägen till Kalmar

Hassan och Farrah går korta vägen i Kalmar. Hassan är ingenjör från Syrien som nu bor i Mörlunda.

– Jag kör varje dag till Kalmar, en sträcka på 10 mil, för att vara med på Korta vägen. Jag hoppas kunna få jobb som ingenjör sedan. I maj tänker jag försöka göra Tisus-test i svenska.

Farrah bor i Kalmar och kommer och också göra Tisus-test. Hon är lärare i engelska från Damaskus.

Korta vägen är en utbildning för utlandsfödda med akademisk examen eller minst tre års akademiska studier i hemlandet. Utbildningen är på 26 veckor och ökar möjligheterna för deltagarna att få arbete inom sitt utbildningsområde. I Kalmar har man haft uppdraget Korta vägen sedan 2015. Atdhe Gashi och Johan Häge arbetar med Korta vägen. Atdhe berättar:

– I början hade vi 14 deltagare och var lite oroliga för hur vi skulle kunna fylla platserna. Men tack vare ett gott samarbete med Arbetsförmedlingen har vi kunnat utveckla verksamheten med bland annat grupper för dem som vill gå snabbare fram. Vid slutet av 2016 hade vi närmare 90 inskrivna på Korta vägen i Kalmar.

– Det började med att vi hade deltagare i Nybro som läst på något vi kallade Etableringshuset. De låg på en nivå i svenska som var lite lägre än Korta vägen men Arbetsförmedlingen tyckte att de kunde passa in i Kalmar som en bas i en grundgrupp som vi har utvecklat. Efter det har vi även skapat ännu en grupp som är mer avancerad och siktar mot Tisus-test, som är ett test i svenska för universitets- och högskolestudier.

Alla som placeras i Korta vägen har ett beslut på att få vara med i sex månader, men det finns också möjlighet till förlängning på tre månader om det ingår praktik.

Korta vägen är ett uppdrag där Folkuniversitetet och Lunds universitet samverkar. Inom Folkuniversitetet syd finns Korta vägen i Lund, Växjö, Kristianstad, Karlskrona och Kalmar. Lunds universitets del är bland annat att leverera akademiska föreläsningar kring arbetsmarknad, svensk politik och sociala system. I början prövade vi att streama föreläsningarna direkt men nu visar vi dem i efterhand och använder i undervisningen. Avståndet till Lund gör ju att vi har svårt att delta i alla aktiviteter Lunds universitet erbjuder inom ramen Korta vägen.

Johan Häge är lärare i svenska. Han berättar lite om skillnaden att studera på KomVux mot Folkuniversitetet.

Farrah och Hassan. Foto Lennart Bäckström.

– KomVux har kurser som börjar och slutar vid fasta tidpunkter, medan att läsa på Folkuniversitetet är mycket friare och anpassat till vad individen behöver. Vi arbetar med löpande intag så vi snabbt kan hjälpa deltagare på rätt nivå och vi använder digitala hjälpmedel väldigt mycket. Vi har vår lärplattform Moodle där deltagarna själva kan träna extra.

Många vill ha betyg och då kan vi skicka dem till Kunskapsnätet eller KomVux i Kalmar. De som ligger på högre nivå kan göra Tisus-test i svenska i Lund.

Lennart Bäckström, som jobbar med flera arbetsmarknadsuppdrag i Kalmar, inflikar att man försöker få flera verksamheter att samverka med Korta vägen och kunna utnyttja resurserna maximalt i huset. Exempelvis arrangerar man språkcafé och föreläsningar. Vid ett tillfälle kom kommunalrådet i Borgholm, Ilko Corcovic, på besök och berättade om sin resa från flykting för 24 år sedan till kommunalråd.

Konstvandring i Kalmar stadspark. Foto Lennart Bäckström.

Koncensus

– en plats för gemenskap och personlig utveckling

Koncensus är ett forum som erbjuder gemenskap och personlig utveckling till personer i åldern 18-65 år med olika fysiska funktionsnedsättningar. Verksamheten startade den 1 maj 1999 på uppdrag av Kristianstads kommun och Region Skåne.

Koncensus erbjuder en värdig vardag för personer som annars skulle förbli isolerade i sina hem, eftersom deras fysiska funktionsnedsättning inte ger dem samma möjlighet att ta del av den sociala gemenskapen som en arbetsplats erbjuder. För deltagarna är Koncensus deras arbetsplats. Hit kommer de för att delta i aktiviteter, vara med i studiecirkel, skapa något tillsammans, laga mat och sedan avnjuta den och mycket mer.

Till Koncensus kommer deltagare från Kristianstad kommun och nordöstra Skåne. De hittar hit på olika sätt. De flesta kanske via kontakten de har inom sjukvård och kommunens omsorg. Det krävs ingen remiss för att få en plats. Man kan själv anmäla sig, men man måste vara i arbetsför ålder.

Verksamheten är organiserad i studiecirkel och varje deltagare har sitt eget schema och deltar i de aktiviteterna som passar just honom/henne.

Karin Selander som var med och startade Koncensus, berättar att en gång i månaden är det stormöte som är ett riktigt demokrati-forum. Fokus för mötet är planering av aktiviteter, utbyte av tankar och presentation av nya personer.

Koncensus har en vänförening som ger deltagare som vill växa möjlighet att ha en aktiv roll. I föreningen är man med och tar viktiga beslut. Föreningen har en egen ekonomi som ger möjlighet att söka fonder och att sälja saker som deltagarna tillverkar, från blomsterarrangemang till hantverk av olika slag. Vänföreningen sponsrar till exempel årstidsfester och semesteraktiviteter. På Koncensus tar man nämligen alla tillfällen till fest för att fira. Man uppmärksammar även alla födelsedagar med sång.

Jag hälsar på en vanlig dag och i ateljén sitter en grupp och arbetar med växter och skapar fina vårkompotioner. I ett annat rum bakar man italienska bullar med fänkål.

I köket är studiecirkeln i matlagning i full fart. Det hackas, steks, kokas och rätterna växer fram. Två kvinnor steker svamp tillsammans. Det är Margareta Assarsson och Monica Isaksson.

Jag får veta att de gillar att arbeta tillsammans. Monica började på Koncensus 2014 medan Margareta har varit med från starten 1999. De träffades här på Koncensus och upptäckte att de kompletterar varandra väl.

Båda har mist rörelseförmågan i sin högra hand efter en stroke och jobbar nu tillsammans i köket. Margareta berättar att hon gillar allt på Koncensus. Hon väver, bakar och går på matlagning. Under åren har hon testat lite olika.

Vad betyder Koncensus för dig?

Det är mycket viktigt att hålla igång. Jag har jobbat i alla år och det skulle vara hemskt att sitta hemma ensam. Här finns det en underbar personal. Det är ett trevligt "jobb" att gå till.

Linda Christensen närmar sig med sin permobil. Hon är en glad tjej som jag har sett rulla förbi i många år, sedan 2004. Linda kan inte prata, men skriver några ord på sin lilla skärm: Det är roligt att vara här.

Även hennes assistent, Susanne, berättar att det är jätteroligt att komma till Koncensus. Att byta miljö är välgörande för båda.

Pierre Ek hittade Koncensus när han gick en kurs i ECDL hos oss. Varje gång han skulle till kursen gick han förbi Koncensus. Efter ett tag ringde han och började här 2009.

Han berättar engagerat om Hälsoträdgården i Tivoliparken, där Koncensus har aktiviteter två dagar i veckan. Han säger stolt att han har varit delaktig i utvecklingen av hälsoträdgården, han var med redan från starten. Där sår de och planterar, bygger upp olika landskap för de olika årstiderna och gör ibland blomsterarrangemang till kommunen.

Jag undrar om trädgård är något han tyckte om och pysslade med även tidigare men nej, det är ett intresse som har vuxit fram här på Koncensus. Ett annat är att måla. Han gillade studiecirk-larna i måleri med Stefan Lundegård. När vissa byggnader i staden skulle rivas, gjorde de skisser och därefter tavlor, för att komma ihåg hur det var, sedan samlades dem i en handmålad kalender.

Jag tackar och går. Det man möter en dag på Koncensus är glädje, koncentration, nyfikenhet och mycket engagemang både bland deltagarna och personalen.

Text & foto: Donatella Prete

Fakta om Koncensus

- 60 deltagare året runt
- 20-25 deltagare dagligen med 5-8 ledsagare/assistenter
- 4-5 heltidstjänster uppdelade på 8-10 personer
- 5300 lektionstimmar och ett flertal kulturarrangemang
- Unik verksamhet som inte finns i andra kommuner

Yh Läke- och livsmedelsteknik

Utbildningen till Läke- och Livsmedelstekniker är en yrkeshögskoleutbildning (Yh) som Folkuniversitetet bedrivit sedan slutet av 1990-talet. Det är landets enda utbildning till Läke- och Livsmedelstekniker. Den kompetensförsörjer branschen med kvalificerad arbetskraft på exakt den nivå och med den kompetens som arbetslivet är i behov av. När det gäller Yrkeshögskoleutbildningar är arbetslivet beställare och har stort inflytande på kursernas innehåll och vad de studerande ska lära sig. Just den här utbildningen fyller ett tomrum som uppstår inom produktion av såväl livsmedel som läkemedel. Man söker efter personer med kompetens som kan finnas "på linjen" i produktionen, men som också har förståelse för helheten och därmed kan ur ett problemlösningssperspektiv lyfta utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag.

Utbildningen till Läke- och livsmedelstekniker har tagits fram i samarbete bland annat med McNeil (ett företag som tillhör den amerikanska koncernen Johnsson-Johnsson och som bland annat tillverkar Nicorette, vars tillverkning sker i Helsingborg), Polypeptide Group AB (i Limhamn), Nordic Sugar, Biora Straumann och Zoegas (som tillhör Nestlé, ligger i Helsingborg). Dessa företag använder i hög grad utbildningen som deras främsta rekryterings-

bas, då de kan anställa personal på ett effektivt sätt utan lång och kostsam introduktion.

Utbildningen är tvåårig och ligger på en kvalificerad nivå, SeQF 6, vilket motsvarar den högsta och mest avancerade utbildningsnivån inom Yrkeshögskolan. I flera av kurserna samarbetar vi med Lunds Tekniska Högskola (LTH) som är en del av Lunds universitet. Detta gör det möjligt att erbjuda de studerande hög kvalitet på lärare, kursledare och utrustning när de gör laborationer och vetenskapliga undersökningar. Undervisningen bedrivs på Kemicentrum och kursledarna kommer från Lunds universitet. De har ansvaret för kurser som exempelvis näringslära, produktutveckling samt tillämpad kemi och biokemi.

Sammantaget har Lunds universitet ansvar för ca 100 poäng av utbildningens totala 400 poäng (100 poäng är LIA, lärande i arbete, deras praktik ute i arbetslivet).

Under 2016 tog 16 studerande examen (klassen startade med 21 st hösten 2014). Efter sex månader hade 13 av dem jobb i sin nya yrkesroll. 2016/17 har vi 21 studerande som tar sin examen i maj 2017.

Carolina Thornström

Yh-utbildningar under 2016

- **Redovisningsekonom**
Trelleborg 400 Yh-poäng 2 år
- **Mathantverkare med entreprenörskap**
Kristianstad 200 Yh-poäng 1 år
- **Säkerhets- och trygghetskoordinator**
Malmö 300 Yh-poäng i samarbete med Företagsuniversitetet 1,5 år
- **VA-projektör**
Malmö 400 Yh-poäng 2 år
- **Läke- och livsmedelstekniker**
Lund 400 Yh-poäng 2 år

Sfi i samverkan

Folkuniversitetet bedriver åter Svenska för invandrare (Sfi) i Malmö och Lund. I Malmö sedan våren 2015 i samverkan med Eslövs folkhögskola och i Lund sedan 2016 i samverkan med Hvilans folkhögskola i Åkarp. Ulrika Hall, verksamhetschef för uppdrag i distrikt syd berättar:

– Det har känts bra att ha funnit det här samarbetet med folkhögskolor och att vi har en gemensam grund i folkbildningen. Inom Malmö Sfi-skola har vi under 2016 haft ca 200 deltagare. Från början hade vi två yrkesinriktade program, ett inom vårdområdet och ett med inriktning på entreprenörskap. Det är det senare som finns kvar vid sidan om Sfi intensivkurs. Verksamheten bedrivs i Folkuniversitetets lokaler på Propellergatan i Malmö med lärare från Folkuniversitetet men med Eslövs folkhögskola som huvudman. Deltagarna kommer via Vägledningscentrum i Malmö och vi är väl kända i Malmö eftersom vi tidigare hade en stor verksamhet på uppdrag av Malmö kommun.

I Lund var situationen en annan då inga andra aktörer än kommunen själva haft Sfi. Efter diskussioner med utbildningsförvaltningen i Lunds kommun kom man fram till en lösning.

Under 2016 har ett 50-tal elever kunnat välja mellan flera olika yrkesinriktningar såsom medicinpersonal, ingenjörer/tekniker och akademiker. Man har även en intensivkurs för dem som vill gå lite snabbare fram.

– Informationen att vi finns sprids mun till mun, fortsätter Ulrika Hall. Vi heter Sfi Lund – en del av Folkhögskolan Hvilan och vi finns i Folkuniversitetet lokaler på Skomakaregatan 8 Lund. Vår strävan är att i första hand hålla en hög kvalitet vilket har inneburit att vi satsat en hel del på kompetensutveckling och utveckling av arbetssätt. Vi har ryktet om oss att vi arbetar väldigt engagerat och koncentrerat och att man kan gå snabbare fram i studierna. Alla läser intensiv Sfi, 5 timmar per dag. En del är nybörjare men deltagarna har studievana.

– På det hela har det varit ett lyckat samarbete med folkhögskolorna. Att arbeta med yrkesinriktade Sfi är nytt här i Skåne där deltagarna har med sig sin "Sfi-peng", vilket ställer stora krav på administration. Jag tror vi kan utveckla samarbetet. Ett exempel är att Folkuniversitetet i Kristianstad har inlett samarbete med Jämshögs folkhögskola.

Språkintroduktion för nyanlända

Sedan länge har Johannes Hedberggymnasiet erbjudit ungdomar att studera på antingen Natur- eller Samhällsvetenskapsprogrammet. Hösten 2015 ställde Helsingborgs stad följande fråga till de fristående gymnasieskolorna i staden: Finns det någon som är intresserad av att hjälpa oss med skola för nyanlända ungdomar?

Efter att ha funderat några dagar sa vi oss vara villiga att göra ett försök men i liten skala. I februari 2016 tog vi emot en liten grupp elever. Men redan i mars växte gruppen till ett 30-tal. Även om omfattningen i någon mån är osäker så är målet och förhoppningen att vi fortsätter med verksamheten även en bit in i framtiden – så länge som behovet består.

Ungdomarna lär sig svenska så klart men de jobbar också vidare med engelska och matematik utifrån de kunskaper de redan har med sig. De läser även samhälls- och religionskunskap. Inom det naturvetenskapliga området har vi börjat med biologi. I samarbete med Folkbildningen har även ett tiotal av eleverna bild.

Aldersmässigt är flertalet i ett dilemma. När de väl har jobbat ihop betyg för att bli behöriga till ett i de flesta fall yrkesinriktat gymnasium är de för gamla för att gå där. Vilken 19-åring vill börja i en klass med i stort sett bara 16-åringar? Om de har godkända betyg i svenska, engelska och matematik är de behöriga till gymnasial vuxenutbildning. På Komvux kan de dock inte börja förrän det året då de fyller 20-år. Där kan de sedan komplettera till den behörighet som de behöver för sina fortsatta studier – det livslånga lärandet.

Det har dock visat sig att ett antal elever lyckas bli behöriga även för yrkesutbildningar inom ungdomsgymnasiet innan de upplever sig för gamla. De har under våren sökt olika utbildningar. Till hösten 2017 får vi ett första facit på hur det går för dem som slutar hos oss till sommaren.

Raimo Hultinen, rektor Johannes Hedberggymnasiet

Sandra är en av Sveriges främsta lärare inom entre- prenörskap

Idag ligger etableringstiden från det att man kommer till Sverige till dess att man får sitt första jobb på sju år. Det vill kursen "Svenska för entreprenörer" ändra på. En av initiativtagarna, Sandra Magnusson, prisas nu med andrapriset i Lärarnas riksförbunds och Svenskt näringslivs utmärkelse i entreprenörskap.

Du är en av Sveriges främsta lärare i entreprenörskap, hur känns det?

Det känns konstigt men jätteroligt. Jag blev såklart väldigt förvånad när kanslichefen på Lärarnas riksförbund ringde och berättade att jag var nominerad.

Du undervisar i svenska för entreprenörer, vad är det?

Det är en form av yrkesinriktad svenska för invandrare, där alla har som mål att starta eget företag. Istället för att prata om bananer och potatisar pratar vi om skatter, hur man skriver en affärsplan och hur man gör en budget. Det är ett sätt att lära sig svenska samtidigt som man bygger upp ett kontaktnät och löser allt praktiskt som krävs för att starta företag.

Spännande, hur kom ni på idén att starta?

Det är svårt att få jobb i Sverige idag, och då är ett bra sätt att skapa sitt eget jobb. När vi kom på idén jobbade jag som SFI-lärare och träffade många elever som hade bra idéer och ville starta företag. Vi ville hitta ett sätt att hjälpa dem på vägen, och korta den långa etableringstid som finns för nyanlända.

Och hur har det gått sen?

Det har gått bra och hittills har nästan fyrtio företag startats, där de flesta fortfarande är igång. Det är frisörer, fotografer, filmregissörer, webbdesigners, tårtdesigners, musikproducenter, plastik-

kirurger och tandläkare. Många startar helt utan finansiering och då är det viktigt att idén är anpassad till det. Vi har sett flera bra koncept, som till exempel en mobil frisörsalong som åker direkt hem till kunderna vid större events som bröllop och fester.

Ni har ett speciellt sätt att jobba på, berätta?

Vi arbetar med en metod som heter det entreprenöriella lärandet, som bygger på att eleverna tar mycket eget ansvar. Vi arbetar ofta i projekt, där man får fokusera på det man behöver för att komma vidare. Det kan till exempel vara att sätta priser, få fler kunder eller att fylla i en blankett. Sen bjuder vi in experter, men vi låter dem inte föreläsa, utan eleverna får presentera sina idéer för experterna som ger respons.

Hur är det att jobba på det här sättet?

Det är jätteroligt, men jag har fått jobba mycket med mig själv för att våga backa och låta eleven ta kontroll över sin situation. Ett vanligt misstag som många lärare gör är att gå in i klassrummet och känna att de måste ta makten. Jag fungerar istället som en handledare eller coach, men jag levererar aldrig några färdiga svar.

Vad är ditt tips till någon som precis kommit hit och funderar på att starta företag?

Gör det, bara kör! Om det går fel är det bara att börja om, det är inte så svårt som många tror.

Och slutligen, förstapristagaren får äta lunch med prins Daniel, vad skulle du vilja fråga honom om?

Jag skulle nog inte fråga honom så mycket, utan istället berätta om hur bra våra elever är och hur viktigt vårt arbete är. Sen skulle jag såklart vilja bjuda in honom till klassen så att han får träffa eleverna på riktigt.

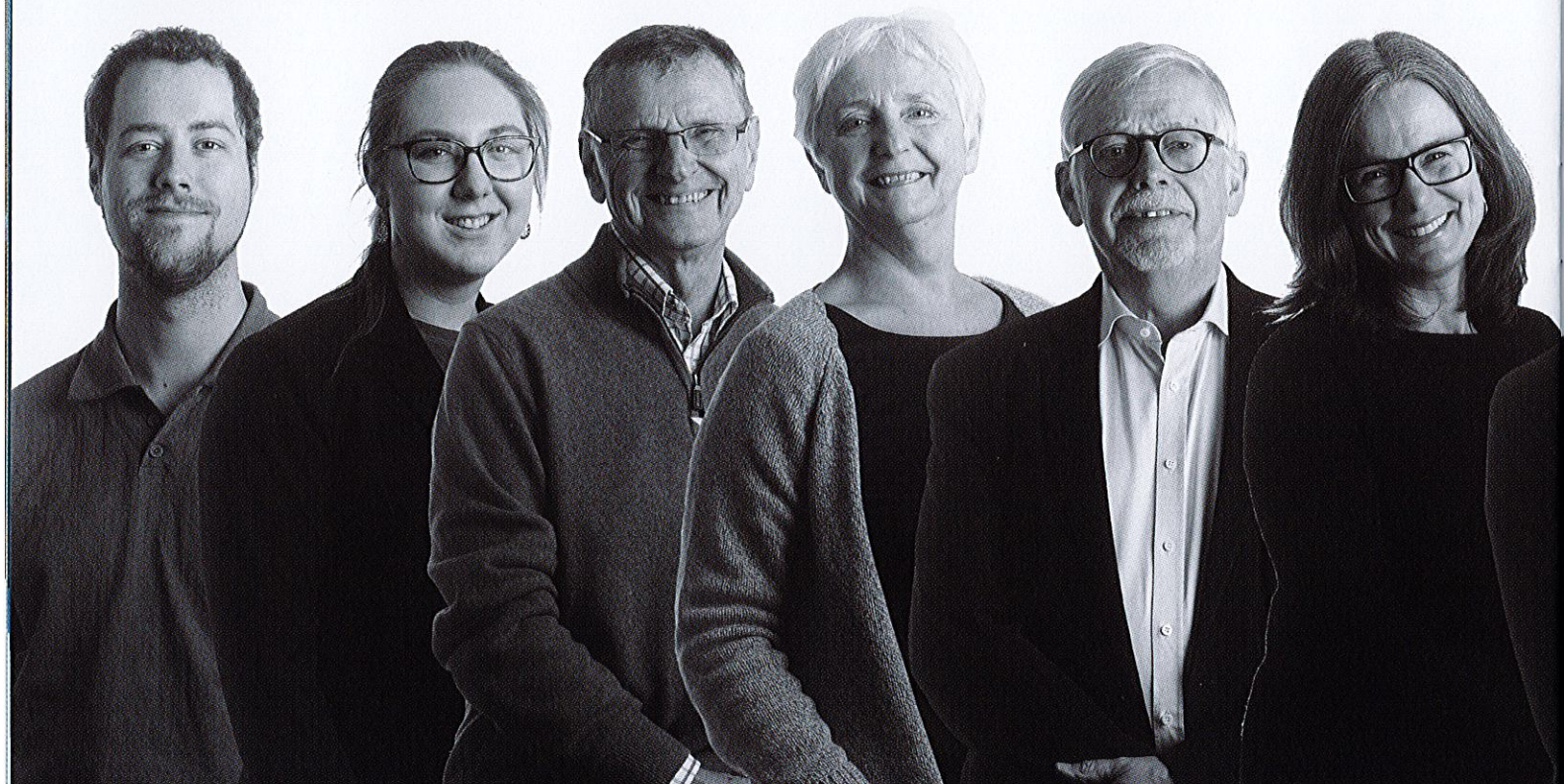
Text och Foto Disa Torbjörnsdottir

Mer om priset

Lärarnas riksförbund och svenskt Näringsliv delar för andra året i rad ut ett pris till Sveriges främsta lärare i entreprenörskap. Första till tredjepris i tävlingen är en studieresa till ett annat EU-land. Förstapristagaren blir även inbjuden till en lunch med Prins Daniel.

Styrelsen för Folkuniversitetet

Stiftelsen Kursverksamheten vid Lunds universitet 2017

Jack Senften
Vice ordförande LUS
Utsedd av Lunds
universitets
studentkårer.

Ronja Lundgren
Ordförande HTS
Utsedd av Lunds
universitets
studentkårer.

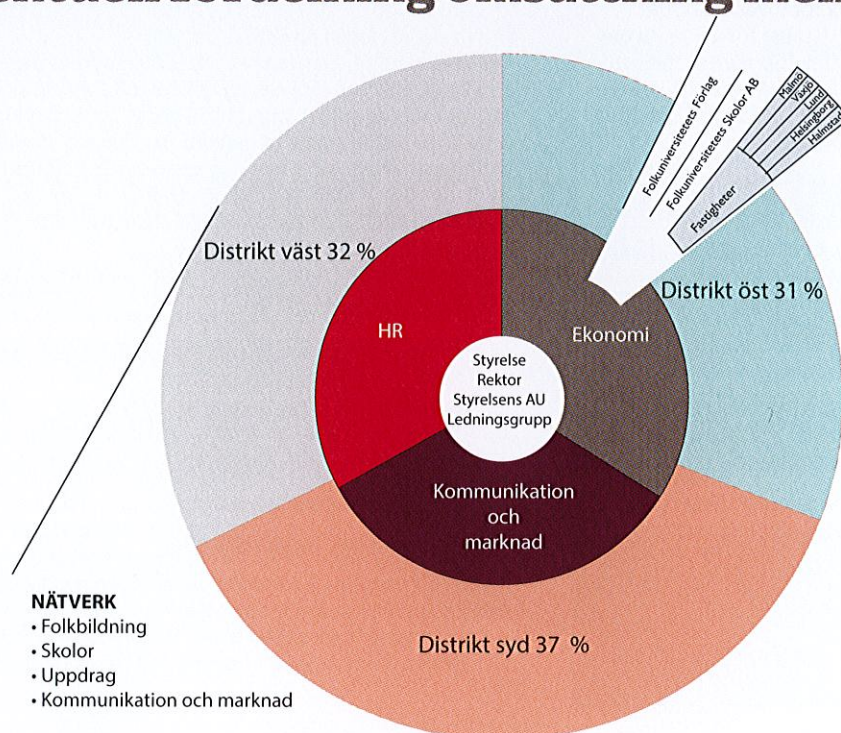
Bengt Söderström
Professor emeritus vid
Ekologiska institutionen,
Lunds universitet.
Utsedd av
Folkuniversitetsföreningen.
Vice ordförande.

Lynn Åkesson
Dekan för humanistiska och
teologiska fakulteterna vid
Lunds universitet.
Professor i etnologi,
Utsedd av Lunds universitet.
Ordförande.

Anders Axelsson
Seniorprofessor vid institu-
tionen för kemiteknik.
Fd rektor vid Lunds
Tekniska Högskola.
Utsedd av Lunds universitet.

Annika Dolk
Rektor
Folkuniversitetet Stiftelsen
Kursverksamheten vid
Lunds universitet.

Organisation Folkuniversitetet region syd procentuell fördelning omsättning mellan distrikten

Regionkansli, Lund
Annika Dolk, stiftelserektor
Janos Skeppner, ekonomi
Birgitta Edfast, HR
Jessica Nilsson, kommunikation

Hemsida
<http://folkuniversitetet.se>

Mia Rönnmär
Dekan vid Juridiska
fakulteten, Lunds
universitet.
Professor i civilrätt.
Utsedd av Lunds
universitet.

Sara Eriksson
Fd programchef AF.
Utsedd av Lunds
universitets
studentkårer.

Sofia Jörnlied
Programchef AF.
Utsedd av Lunds
universitets
studentkårer.

Janos Skeppner
Ekonomichef
Folkuniversitetet
Stiftelsen Kursverk-
samheten vid Lunds
universitet.
Kassör.

Lottie Costéus
Rektorsassistent
Folkuniversitetet
Stiftelsen Kursverk-
samheten vid Lunds
universitet.
Sekreterare.

Mats Benner
Professor i forsknings-
politik vid
Företagsekonomiska
institutionen,
Lunds universitet.
Adjungerad.

Eva Engquist
Fd vice rektor vid Malmö
högskola.
Adjungerad.

Distrikt syd

Distriktschef: Björn Ahlgren

Lund

Skomakargatan 8, Box 2116, 220 02 Lund
Tel 046-19 77 00
E-post info.lund@folkuniversitetet.se

Malmö

Regementsgatan 4, 211 42 Malmö
Tel 040-691 83 00
E-post info.malmo@folkuniversitetet.se

Trelleborg

Västergatan 41, 231 64 Trelleborg
Tel 0410-455 00
E-post info.trelleborg@folkuniversitetet.se

Ystad

Vädergränd 4, 271 34 Ystad
Tel 046-19 77 16
E-post info.ystad@folkuniversitetet.se

Distrikt Väst

Distriktschef: Tomas Jahn

Falkenberg

Kvarngatan 2, 311 32 Falkenberg
Tel 0346-129 60
E-post info.sydvast@folkuniversitetet.se

Halmstad

Åkersgränd 1, 302 95 Halmstad
Tel 035-10 69 00
E-post info.sydvast@folkuniversitetet.se

Helsingborg

Södergatan 28,
Box 7124, 250 07 Helsingborg
Tel 042-38 56 00
E-post info.sydvast@folkuniversitetet.se

Landskrona

Säbygatan 17, 261 33 Landskrona
Tel 0418-249 00
E-post info.sydvast@folkuniversitetet.se

Distrikt Öst

Distriktschef: Maria Skoglund

Kalmar

Kaggensgatan 42, 392 32 Kalmar
Tel 0480-282 55
E-post info.kalmar@folkuniversitetet.se

Blekinge

Ronnebygatan 42, 371 33 Karlskrona
Tel 0455-36 78 70
E-post info.karlskrona@folkuniversitetet.se

Kristianstad

Föreningsgatan 1, 291 33 Kristianstad
Tel 044-20 76 40
E-post info.kristianstad@folkuniversitetet.se

Kronoberg

Lineborgsplan 11, 352 33 Växjö
Tel 0470-144 20
E-post info.vaxjo@folkuniversitetet.se

Resultaträkning 2016 (tkr)

	2016-01-01 - 2016-12-31	2015-01-01 - 2015-12-31
Nettoomsättning	256 571	272 380
	256 571	272 380
<i>Rörelsens kostnader</i>		
Övriga externa kostnader	-82 176	-88 109
Personalkostnader	-160 820	-174 192
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	-7 736	-7 355
	-250 732	-269 656
Rörelseresultat	5 839	2 724
<i>Resultat från finansiella poster</i>		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	230	357
Räntekostnader och liknande resultatposter	-4	-4
	226	353
Resultat efter finansiella poster	6 065	3 077
	-1 400	0
Bokslutsdispositioner		
Resultat före skatt	4 665	3 077
Skatt på årets resultat	-1 731	0
Årets resultat	2 934	3 077

Balansräkning 2016 (tkr)

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark	39 733	40 974
Förbättringsutgifter i annans fastighet	56 205	51 541
Inventarier, verktyg och installationer	10 042	12 112
	105 980	104 627

Finansiella anläggningstillgångar

Andelar i koncernföretag	220	220
	220	220
Summa anläggningstillgångar	106 200	104 847

Omsättningstillgångar	2016-12-31	2015-12-31
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Kundfordringar	10 905	10 818
Fordringar hos koncernföretag	6 888	6 510
Övriga fordringar	5 297	3 815
Upparbetad men ej fakturerad intäkt	4 587	7 741
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	7 301	10 061
	34 978	38 945
Kassa och bank	34 438	36 500
Summa omsättningstillgångar	69 416	75 445
 SUMMA TILLGÅNGAR	 175 616	 180 292
 EGET KAPITAL OCH SKULDER		
 Eget kapital		
<i>Bundet eget kapital</i>		
Stiftelsekapital	0	0
Uppskrivningsfond	12 536	13 381
	13 381	14 227
<i>Fritt eget kapital</i>		
Balanserat resultat	115 744	111 822
Årets resultat	2 934	3 077
	118 678	114 899
	131 214	128 280
 Obeskattade reserver (periodiseringsfond)	 1 400	 0
 Avsättningar		
Uppskjuten skatteskuld	207	0
	207	0
 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	10 131	13 541
Övriga skulder	12 224	12 809
Fakturerad men ej upparbetad intäkt	6 045	4 410
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14 395	21 252
	42 795	52 012
 SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	 175 616	 180 292

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Folkuniversitetet, Stiftelsen Kursverksamheten vid Lunds universitet, org.nr 845000-3481

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Folkuniversitetet, Stiftelsen Kursverksamheten vid Lunds universitet för år 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderstiftelsens och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Den auktoriserade revisorns ansvar samt Den förtroendevalda revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till moderstiftelsen och koncernen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige.

Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Inhämtar jag tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Jag ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Jag är ansvarig för mitt uttalande.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen och koncernredovisningen ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Folkuniversitetet, Stiftelsen Kursverksamheten vid Lunds universitet för år 2016.

Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamåls-
enliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande.
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Lund den 12 april 2017

Daniel Lantz
Auktoriserad revisor

Göran Larsson
Förtroendevald revisor

Bengt EY Svensson
Förtroendevald revisor

Statistik folkbildning

Studiecirkeltimmar region Syd kommunvis 2016

	Studiecirkel/tim		Annan folkbildn/tim		Kulturarr/antal	
Kommun	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Malmö	60 169	68 392	2 366	2 622	853	1 248
Bjuv					9	13
Bromölla	81	361	3		21	10
Burlöv					7	
Båstad	102	60		16	1	3
Eslöv	1 120	1 006			9	27
Helsingborg	44 809	49 127	702	955	521	457
Hässleholm	650	1 022			22	58
Höganäs	345	864		8	19	22
Höör	332				3	
Klippan					2	1
Kristianstad	17 765	17 863	409	265	783	810
Kävlinge	424	572	85		54	4
Landskrona	415	2 396		82	42	102
Lomma			70	58	5	7
Lund	87 102	79 734	29 044	32 866	387	582
Osby	3 488	2 263			23	42
Perstorp	2 238	2 997			1	1
Simrishamn	154				135	88
Sjöbo	264		43		4	1
Skurup	362	704	172	128	42	17
Staffanstorps	1 044	738	81	86		1
Svalöv	284	89				
Svedala						1
Tomelilla	171	12			25	33
Trelleborg	1 495	1 211	554	337	139	160
Vellinge		84		5	5	3
Ystad	2 201	467	4		86	83
Åstorp	912	944			1	10
Ängelholm	1 055	1 114	14	8	14	35
Ögöinge		208			15	36
Örkelljunga	480	468				1
Skåne län	227 462	232 696	33 547	37 436	3 221	3 863
Växjö	16 786	19 289	168	223	415	376
Alvesta	800	480	2	15	116	156
Lessebo	497	172			11	22
Ljungby	28				12	13
Markaryd					15	19
Tingsryd		12			13	13
Uppvidinge			2		13	13
Älmhult		24			16	19
Kronobergs län	18 111	19 977	172	238	611	631
Kalmar	21 209	23 077	816	886	457	524
Borgholm	623	653			7	
Emmaboda	164	279				1
Hultsfred	25 416	17 556			58	70
Högsby	1 860	1 356		97	6	6
Mönsterås	1 856				16	13
Mörbylånga	87	92			8	27
Nybro	2 234	292			3	11
Oskarshamn	3 028	960			15	37
Torsås	278	190			30	43
Vimmerby	1 804	2 556			14	22
Västervik	24	1 432			43	47
Kalmar län	58 583	48 443	816	983	657	801
Karlskrona	1 931	2 254	122	32	222	228
Karlshamn	892	832			4	92
Olofström					11	28
Ronneby	950	660	6		78	25
Sölvesborg	1 444	1 255			43	4
Blekinge län	5 217	5 001	128	32	358	377
Halmstad	3 029	4 098	274	498	222	221
Falkenberg	1 605	2 195	356	392	39	39
Hylte						3
Laholm					9	4
Hallands län	4 634	6 293	630	890	270	267
Totalt:	314 007	312 410	35 293	39 579	5 117	3 939

Studiecirkeltimmar region Syd ämnesvis 2016

	2016	2015
Allmän utbildning	1 009	1 374
Pedagogik och ledarutbildning	330	736
Humaniora och konst	211 275	218 682
Språk	22 789	21 760
Samhälls- och beteendevetenskap, juridik, handel och administration	32 139	34 122
Naturvetenskap, matematik och data	7 459	4 960
Teknik	9 013	8 301
Lant- och skogsbruk samt djurskötsel	4 205	1 802
Hälso- och sjukvård samt social omsorg		360
Tjänster	25 788	20 313
Studiecirkeltimmar totalt	314 007	312 410

Samarbeten

Folkuniversitetet har samarbetsavtal med olika organisationer, både lokalt och nationellt. Här presenteras några som vi har riksavtal med.

Pensionärs-/Senioruniversitetet

Pensionärs-/Senioruniversitetet, av pensionärer för pensionärer. Föreningar för "Tredje ålderns universitet" finns på universitets- och högskoleorter i Sverige och utomlands. De är politiskt, fackligt och religiöst obundna.

Sammanlagt är det ett 30-tal föreningar med över 25 000 medlemmar över hela landet som bedriver verksamhet i samarbete med Folkuniversitetet. Till stor del består verksamheten av studiecirklar och föreläsningar.

I region syd finns Pensionärs-/Senioruniversitetet på följande orter:

Halmstad

Pensionärsuniversitetet Halmstad.

Kalmar

Kalmar Senioruniversitet startade 1999. Första ordförande var Cajsa Bergman.

Kristianstad

Christianstads Pensionärsuniversitet (ChriPU) har funnits sedan 2000.

Lund

Lunds Senioruniversitet startade 1990 som Lunds Pensionärsuniversitet och var då det första pensionärsuniversitetet i Folkuniversitetets södra region. Den drivande kraften bakom bildandet var Karin Andrén (1927-2017).

Nordvästskåne

Nordvästra Skånes Senioruniversitet bildades 2013.

Växjö

Senioruniversitetet Växjö föddes 1991 på initiativ av bland annat Ewa Stina Erlandsson.

Hem och samhälle

Hem och Samhälle anordnar utbildningar och kurser i samarbete med Folkuniversitetet. Förbundet arbetar med samhällsengagemang och driver sin studieverksamhet i samarbete med Folkuniversitetet.

Hem och Samhälle är en förening som startade 1919 och hette då Sveriges Husmodersföreningars Riksförbund. 1999 bytte de namn till Riksförbundet Hem och Samhälle.

Folkuniversitetet
Kursverksamheten vid Lunds universitet